

FORVARDERI- JA PÕLLUMAJANDUSTRAKTORI OPERAATORI MEELESPEA

Forvarderi ja põllumajandustraktori operaatori meelespea aluseks on [RMK keskkonnanõuded mootorsõidukite ja saagidega töötamisel](#), [Metsateede kasutamise hea tava](#), [Metsa majandamise eeskiri](#), raie- ja kokkuveo lepingutest tulenevad kohustused ja iseenesestmõistetavad tegevused ning vastastikuse viisakuse põhimõtted.

1. Materjal õigesse lattu

- 1.1. Jälgi, et valid traktoristi rakenduses alati õige metsalao, kust materjali välja vead ja õige vahelao, kuhu materjali sisse vead.

2. Virnastamine

- 2.1. Materjal peab olema virna ladustatud nii, et nottide otspinnad on tee poolt vaadatuna tasa, lubatud kõikumine on ± 15 cm. Eripikkustel (maatrikspikkusega) sortidel peavad olema virna tee poolses küljes nottide otspinnad tasa.
- 2.2. Virna kõrgus ei tohi ületada metsamaterjali kahekordset pikkust.
- 2.3. Virn või mistahes virna osa ei tohi ulatuda metsatee kohale.
- 2.4. Virn ei tohi olla kaldu metsatee poole.
- 2.5. Virna külje kaldenurk ei tohi olla suurem kui 35 kraadi.
- 2.6. Materjali ei tohi ladustada kasvavate puude vastu.
- 2.7. Kui tootmisülesandes on nõutud, siis tuleb sort virnastada ladvad ühele poole.
- 2.8. Välti raiejäätmete ja mätaste sattumist ümarmaterjali virnadesse.
- 2.9. Raiejäätmete virnas ei tohi olla mulda, kive, metalli ega teisi puiduhakkurit lõhkuvaid objekte.
- 2.10. Kasuta virnade all aluspuid, siis ei võta veokid virnapõhjast maad kaasa, ega kaeva sinna auke, materjal määrdub vähem ja väheneb alumiste nottide riknemisoht.
- 2.11. Kraavi peale metsamaterjali ladustamisel täida kraav nõlvade kaitseks vajadusel materjaliga. Materjali ladustamisega ei tohi takistada vee voolu kraavides.

3. Virnade paigutus vahelaos (eriti oluline, kui laos vähe ruumi)

- 3.1. Küsi praakerilt, missuguses järjekorras tuleb metsamaterjal metsalaost vahelattu vedada ning mis sort võib jääda virnas teise sordi alla.
- 3.2. Kui sordid lähevad külgepidi kokku, siis kasutada sortide eristamiseks vahepuid.
- 3.3. Ära kasuta virnade vahetuudena sorti mille kogus vahelaos on 2 notti!
- 3.4. Planeeri laoplati nii, et samale kliendile tarnitavad sordid oleksid kõrvuti või üksteise taga. Kõrvuti võiksid olla ka sordid millede vahel võib tekkida sorteerimisvajadus (nt haavapalk haavapaberipuiduks, kasespoonipakk kasepalgiks, metsakuiv kuusepalk kuuseküttepuiduks jne).
- 3.5. Kui laoplati on mõlemal pool teed, siis paiguta sama sort või sordid, millede vahel võib tekkida sorteerimisvajadus, üle tee vastakuti.
- 3.6. Kui töötate õhu- ja gaasiliinide kaitsevööndis, siis lähtuge liinide haldaja sätestatud ohutusnõuetest. Tingimused ja luba küsi praakerilt.

4. Virnade markeerimine

- 4.1. Tähistage vahelaos virnad esimesel võimalusel (õige lao nimi ja sordi kood).
- 4.2. Kui mõni sort on virnastatud kahes reas, siis tuleb tähistada ka tee poolt vaadates tagumine virn.
- 4.3. Peale kokkuveo lõpetamist ja tööobjektilt lahkumist peavad kõik virnad olema tähistatud.

5. Materjali sorteerimine

- 5.1. Vajadusel sorteerige kokkuveol sordid kvaliteedi järgi ümber ja virnasta vastavasse virna.
- 5.2. Kajasta e-kokkuveol sortide lõikes õiged andmed. Sorteerimisel õigete andmete esitamine on lihtsam, kui sorteerid langil.
- 5.3. Mitte teha e-kokkuveokandeid sortimentide kohta, mida ei ole metsalaost vahelattu viidud.

6. Metsamasinaga tee peal sõitmine ja tee koristamine

- 6.1. Ilma praakeri loata on keelatud metsamasinaga tee peal sõitmine ja teelt metsamaterjali ladustamine.
- 6.2. Kasuta traktoriga teele ja sealt maha sõitmiseks selleks loodud mahasõite. Kui mahasõit puudub, siis kooskõlasta tegevus praakeriga.
- 6.3. Peale igakordset tee peal sõitmist või metsamaterjali ladustamist tuleb tee raiejäätmetest ja porist puhastada.
- 6.4. Võimalusel puhasta rehvid/lindid enne teele sõitmist porist.
- 6.5. Korista raiejäätmetest ka lanki läbivad või kokkuveoteega ristuvad metsarajad ja –sihid.

7. Metsamaterjali täiteks kasutamine

- 7.1. Kasuta kokkuveoteede tugevdamiseks raiejäätmeid.
- 7.2. Ümarmaterjali kasuta kokkuveotee tugevdamiseks ainult praakeriga kooskõlastatult.
- 7.3. Ümarmaterjali täiteks kasutamine tuleb fikseerida traktoristi rakenduses.
- 7.4. Kokkuveotes olevad väikesed augud tuleb plommida kohe pärast augu tekkimist, et vältida suuremate aukude teket.
- 7.5. Kui veo käigus kahjustatakse pinnast tuleb sellest teavitada praakerit.

8. Kraavide täitmine/puhastamine

- 8.1. Kraavide ületamise lihtsustamiseks ja nende täitmiseks kasutatud metsamaterjal (ka oksad) tuleb pärast töö lõpetamist kraavist eemaldada ja taastada raie-eelne olukord.
- 8.2. Raie käigus kraavidesse sattunud võsa tuleb sealt eemaldada.

9. Raiejäätmete vedu

- 9.1. Jälgi, et üle käru gabariitide ulatuva koorem ei vigastaks kasvavaid puid.
- 9.2. Vea välja kogu hunnikutesse pandud ja langil laiali olev materjal. Elustiku mitmekesisuse tagamiseks jätta langile jäme lamapuit.

10. Kommunikatsioon

- 10.1. Enne kokkuveo algust paigalda korrektselt RMK raietöid tähistavad liiklusmärgid.
- 10.2. Planeeri oma vahetuse ajal suhtlemine praakeriga tööajale, 8.00–17.00. Kui praaker ei vasta töövälisel ajal kõnele kohe, siis saada SMS või e-kiri.
- 10.3. Teavita praakerit, kui lank hakkab pehmeks muutuma ja metsamaterjali kokkuvedu ei ole ilma pinnast kahjustamata võimalik.
- 10.4. Võimalike probleemide vältimiseks kooskõlasta masinate, treilerite ja soojakute parkimine eelnevalt praakeriga.
- 10.5. Kõigi tekkinud probleemide korral tuleb esimesel võimalusel pöörduda praakeri poole! Nt: masinarike, kokkuveotee pehme, risupesa avastamine jne.

11. Seisukord objektil pärast tööde lõpetamist

- 11.1. Ära jätta endast langile maha (ega virna sisse) määrdetuube, kätepühkimispabereid, vanu hüdrovoolikuid ega muid jäätmeid. Lähtu [RMK keskkonnanõuetest](#).
- 11.2. Raiejäätmed ja võsa peavad olema korralikult oksavaalu (või hunnikutesse) pandud, oksavaalu laius minimaalne vajalik.
- 11.3. Langile ei tohi jääda raiutud puid/võsa kasvavate puude najale rippesse.
- 11.4. Lank peab visuaalselt hea välja nägema.